

La resposta sobiranista

Diverses entitats catalanes estan analitzant quina hauria de ser la reacció davant la possibilitat, que pren cada vegada més cos, que el Tribunal Constitucional emeti una sentència que erosioni els eixos fonamentals del nou Estatut català.

Per al 17 de gener la Plataforma pel Dret a Decidir ha impulsat una reunió entre les diverses entitats i plataformes sobiranistes per tal de començar a explorar i articular una reacció social i política a una més que possible sentència del Tribunal Constitucional que retalli el nou Estatut de Catalunya, ja sigui anul·lant directament algun dels seus preceptes, ja sigui a través d'una interpretació restrictiva de l'articulat

que disminueixi substancialment les competències recollides en el text. Des de diversos sectors sobiranistes fa temps que es planteja la necessitat d'articular aquesta resposta, tot i que encara no se n'ha concretat cap. Tot esperant el que passi definitivament amb la sentència del Constitucional, algunes veus han afirmat que cal anar més enllà de les mobilitzacions al carrer. De fet, sense descartar aquesta opció, algunes veus, com la de l'expressió-

dent del Parlament i d'ERC, Heribert Barrera, consideren que a Espanya sembla que les mobilitzacions multitudinàries que hi ha hagut a Catalunya als darrers temps, com les que van defensar el dret a decidir, el 18 de febrer de 2006, o la de resposta a la crisi de les infraestructures, l'1 de desembre de 2007, no fan forat. De fet, només cal fer una consulta d'hemeroteca per observar que, tot i la quantitat de persones que es van mobilitzar pels carrers de Barcelona, aquelles concentracions multitudinàries no van tenir gaire repercussió en els mitjans de comunicació espanyols.

Per això, des d'algunes organitzacions i plataformes ja fa temps que es parla de la possibilitat d'impulsar una consulta popular com a resposta a una sentència del Tribunal Constitucional que retallés les capacitats de l'Estatut que va referendar la ciutadania de Catalunya.

Amb tot això, la Plataforma pel Dret a Decidir, Sobirania i Progrés i el Centre d'Estudis Sobiranistes coin-

El 18 de febrer de 2006 milers de persones van manifestar-se a Barcelona sota el lema: Pel Dret a Decidir

La llei de referèndums, l'assignatura pendent del 2008

Finalment, el projecte de llei de consultes populars via referèndum no ha aconseguit arribar al Consell de Govern de la Generalitat de Catalunya en el termini que havia previst el conseller de Governació, Jordi Ausàs. El conseller s'havia proposat aconseguir l'aprovació de la nova llei a l'executiu abans d'acabar el 2008. Però en la darrera reunió de l'any del govern, el 23 de desembre, no es va debatre l'aprovació de la llei. Segons fonts de la mateixa Conselleria de Governació, l'encarregada de tirar endavant aquesta nova norma que emana de les competències que preveu l'Estatut de Catalunya, la "complexitat jurídica" d'aquest projecte de llei, les reunions que s'han fet per consensuar-lo i la gran quantitat de tràmits que ha de complir expliquen el retard en el calendari, ja que la llei, afirmen, està "pràcticament tancada". Entre els elements que expliquen el seu retard hi ha el fet que, prèviament a arribar al Consell de Govern, la llei ha de passar per la Comissió de Cooperació Local, la qual es convoca pràcticament amb caràcter mensual però que el mes de desembre passat –amb un calendari més ajustat– no es va reunir. Segons Governació, la comissió es convocarà, segurament, durant el mes de gener. Després, el projecte de llei haurà de passar pel Consell Tècnic. Un cop fet aquest pas, el text ja estarà a punt per ser dut al Consell de Govern. Així, doncs, la possible aprovació per part de l'executiu català del projecte de llei de referèndums podria situar-se cap a finals de gener o durant el mes de febrer, tot i que des del departament no s'han volgut avançar dates. En tot cas, sembla que el redactat de la llei és a punt. La llei de consultes populars per via de referèndums ha aixecat força expectació entre els socis del tripartit i també fora de Catalunya. Per a Esquerra, aquesta és una de les lleis emblemàtiques que s'havia marcat d'aprovar en aquesta legislatura. Una llei que genera moltes reticències a Espanya, ja que permet a la Generalitat de Catalunya convocar referèndums, tot i que només en aquelles matèries en les quals tingui competència el govern català i amb l'aprovació de l'executiu de l'estat. Aquestes reticències del PSOE han fet que el PSC no estigui especialment motivat per tirar endavant aquest projecte de llei que, d'altra banda, significa desenvolupar una de les competències que preveu el nou Estatut en matèria de participació ciutadana.

Però, tot i algunes reticències dels socialistes catalans, pel temor, al seu entendre, a un ús polític d'aquesta nova llei, finalment el president de la Generalitat, José Montilla, s'ha compromès en més d'una ocasió que la futura llei catalana de consultes populars s'ajustarà al que estipulen l'Estatut i la Constitució. Una afirmació que va en la mateixa línia del que afirma el conseller de Governació, Jordi Ausàs, i del que defensen entitats com el Cercle d'Estudis Sobiranes,

que s'ha mostrat partidari d'impulsar una llei de consultes populars, i que en diverses ocasions ha defensat que la nova llei ha de ser feta desenvolupant els preceptes que permet l'actual legalitat, tal com preveuen els articles 29.6 de l'Estatut (que reconeix el "dret a promoure la convocatòria de consultes populars per part de la Generalitat i els Ajuntaments, en matèria de les competències respectives, en la forma i les condicions que les lleis estableixen") i el 122 (que observa que correspon a la Generalitat la competència exclusiva per a l'establiment del règim jurídic, les modalitats, el procediment, la realització i la convocatòria de consultes populars). I tot això, tenint present que el mateix articulat de l'Estatut admet que la Constitució atribueix a l'estat l'"autorització" per a la convocatòria de consultes populars per via de referèndum. Per tant, amb la nova llei de referèndums, la Generalitat tindrà la capacitat de regular les consultes populars via referèndum, però correspondrà al govern espanyol l'autorització de qualsevol d'aquestes consultes que convoqui la Generalitat.

cideixen en la necessitat de donar una resposta clara i contundent si finalment es produeix tal sentència. El proper 17 de gener, doncs, aquestes entitats i plataformes sobiranes es reuniran per intentar traçar aquest

full de ruta conjunt que ha de servir de resposta. I més enllà de les mobilitzacions, aquestes entitats exploren la possibilitat d'impulsar accions que permetin a la ciutadania de Catalunya pronunciar-se a través de les urnes

mitjançant una consulta popular per via de referèndum. Aquesta opció, però, està a l'expectativa de l'aprovació de la nova llei de consultes populars que preveu l'estatut. Precisament, l'aprovació d'aquest projecte de

El tribunal constitucional espanyol.

lleï, finalment, no s'ha aprovat abans d'acabar el 2008, tal com pretenia el conseller de Governació, Jordi Ausàs, i s'ha endarrerit unes setmanes (vegeu el requadre).

Ja fa temps que des del sobiranisme es reivindica la capacitat de convocar referèndums. El 29 de novembre passat, un acte conjunt de la Plataforma pel Dret a Decidir i la de Sobirania i Progrés va servir per cloure la primera fase de la campanya "Decideixo Decidir". Aquesta campanya, que es va posar en marxa l'abril del 2007, tenia per propòsit recollir signatures dels ciutadans per reivindicar que l'estat espanyol transfereixi al Parlament de Catalunya la capacitat de convocar referèndums, a través de l'article 150.2 de la Constitució espanyola.

Aquesta via, però, sembla poc factible, ja que la porta per a la transferència de competències de l'estat a les autonomies, via l'article 150.2 de la Constitució, és ara per ara infranquejable, i més veient la gasiveria de l'estat a l'hora d'observar el nou marc estatutari en el desenvolupament de noves lleis.

Per això, altres entitats, com el Centre d'Estudis Sobiranistes, han estat més partidàries d'impulsar la redacció d'una llei de consultes populars que permeti desenvolupar les

competències que preveu el nou Estatut en aquesta matèria, a través dels seus articles 29,6 i 122, és a dir, convocar qualsevol tipus de consulta popular en aquelles matèries en les quals les institucions catalanes tinguin competències, això sí, servant l'autorització definitiva al govern de l'estat, tal com preveu la Constitució espanyola.

Aquesta opció, que, com diem, per a ser plantejada necessita l'aprovació prèvia de la llei de consultes populars que està en tramitació, permetria proposar, si hi ha una majoria parlamentària suficient, o es recullen les signatures que la futura llei prevegi, un referèndum que podria anar en dos sentits diferents. L'un podria ser la possibilitat que en la consulta els ciutadans es pronunciessin sobre la possibilitat de recuperar el contingut del projecte d'Estatut de Catalunya, aprovat pel Parlament català el 30 de setembre de 2005, és a dir, tornar al punt zero de la negociació estatutària. El segon camí podria qüestionar els ciutadans sobre la possibilitat que el Parlament i el govern de la Generalitat de Catalunya posin en marxa la proposta d'una reforma de la Constitució que inclogui, per exemple, el dret a decidir.

Tots dos àmbits són competència de la Generalitat. Per tant, en com-

pliment de l'Estatut actual, la Generalitat tindria, aprovada la llei, competència per a convocar una consulta d'aquestes característiques. Ara bé, seria l'estat qui l'hauria d'autoritzar. I, tal com expressen les mateixes plataformes sobiranistes, és inimaginable que l'estat donés el consentiment per a cap consulta democràtica d'aquestes característiques. Però, en tot cas, la negativa de l'estat seria mancada d'argumentari polític i visualitzaria un conflicte institucional que obriria les portes a un nou escenari polític.

Entre les possibilitats que estan a debat, també hi ha la d'iniciar un procés a través de l'àmbit municipal, en la línia de la plataforma Decidim.cat. Aquesta iniciativa agrupa alcaldes i regidors partidaris del reconeixement del dret a decidir i que volen participar en l'impuls polític de les iniciatives que permetin el reconeixement d'aquest dret. Aquesta iniciativa de caràcter municipalista pot tenir el seu pes polític, però difícilment pot servir per a convocar cap consulta popular per a afavorir el reconeixement del dret a decidir. En tot cas, pot servir per a pressionar el Parlament o les organitzacions polítiques, però no per a iniciar un procés de consultes populars de base local, ja que les administracions només poden convocar consultes en aquelles matèries en les quals tenen competència. De manera que un ens local difícilment pot convocar un referèndum vinculat al reconeixement del dret a decidir.

Les plataformes sobiranistes comencen ja a preparar el seu full de ruta davant d'una molt possible sentència restrictiva del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut català. I, com dèiem, una de les opcions, la de plantejar una consulta popular si finalment s'aprova la nova llei catalana de referèndums, podria obrir un procés de confrontació política. Per això cal, dèiem, que s'aprovi la nova llei de consultes populars via referèndum. I caldria una majoria parlamentària disposada a tirar endavant la consulta: 68 diputats d'un total de 135. El projecte d'Estatut de Catalunya del 30 de setembre de 2005 va ser aprovat per 120 diputats.

Enric Rimbau